

ØTTES: Hans Fredrik Dahl og Odd-Bjørn Fure mottes til debatt i «Dagsnytt 18» i går kveld.

Foto: ROBERT EIK

– Polemikk fra Fure

– Det er ikke som faghistoriker Odd-Bjørn Fure angriper meg. Det er som polemiker. Jeg gleder meg til å møte ham i en faghistorisk sammenheng og påvise dette gjennom hans sitatpraksis.

Av ANDREAS WIESE

Hans Fredrik Dahl er på ingen måte villig til å trekke hovedinnholdet i sine uttalelser om David Irving.

På ett punkt er jeg villig til å komme mine motstandere i møte. Jeg kalte Irving «den fremste kildekritiker» innen studiet av den nasjonalsosialistiske stat. Jeg burde nok brukt uttrykket «en av de fremste».

La oss ta dette fra begynnelsen: Finnes det på bakgrunn av den historiske dokumentasjonen noen rimelig grunn til å trekke i tvil nazistenes forsøk på systematisk utrydding av jødene, gjennom bruk av gasskamre og på andre måter?

– Nei. Det finnes ikke rimelig grunn til å tvile på det.

– Men David Irving benekter at det fantes gasskamre i Auschwitz, og han benekter at nazistene gjennomførte et systematisk og organisert forsøk på å utrydde dem.

– Det synes å være tilfelle, ja. Likevel forsvarer du Irvings kildekritiske og historiefaglige kvalitet. For å bruke en parallell: dersom en geograf hevdet at jorda er flat, er det da mulig å tillegge hans øvrige synspunkter på geografi noen vekt?

– Ja, det er det faktiske. – Men har ikke Irving i utgangspunktet diskvalifisert seg?

– Kanskje, men ikke uten videre. La meg si det slik: David Irving har to sider, en nedside og en oppside. Hans nedside er vendt mot den revisjonistiske bevegelsen. I den bevegelsen sies det mye rart, for å si det forsiktig, og der er Irving med.

Men så finnes det en oppside, der Irving legger fram sine forskningsresultater i sine bøker om det tredje rike, nå sist i biografien om Joseph Goebbels.

Og her er vi ved problemet Ir-

ving. Skal vi dømme hans bøker på grunnlag av det vi vet om hans politiske virksomhet, eller skal vi vurdere bøkene hans for det de er i seg selv? Personlig mener jeg det siste.

– Men ligger ikke denne undersiden, som du kaller det, hele tida implisitt i Irvings bøker?

– Det er et interessant spørsmål. Men det kan jeg bare granske ved å undersøke bøkene. Og da må jeg se bort fra at han i sine underlige kommentarer andre steder holder på med noe helt annet. Og Odd-

Bjørn Fure tar fullstendig feil når han framstiller det som om jeg er den eneste som har dette synspunktet. Gordon Craig skrev om Irvings «Hitler's War» at det var «den beste bok vi har om den annen verdenskrig fra tysk side». Jeg ville ikke uttale meg fullt så sterkt, men også jeg synes at det er en god bok. Og jeg mener at Irvings Goebbels-biografi er den beste som foreligger om Goebbels hittil.

– Men Irving løser problemet med sine ekstreme synspunkter på jødentryddelser ved ikke å kommentere eller diskutere dem. Han fortier gasskamrene og bare slik slipper han å føre bevis for at de ikke eksisterte?

– Irving har valgt å skrive en biografi fra Goebbels' ståsted og synspunkt. Det er ikke sikkert at Goebbels visste om gasskamrene. Det står ingenting om gasskamrene i Goebbels' kolossale dagbok.

– Men Irving selv bør vel kanskje ha hørt om gasskamrene, fra andre kilder?

– Irving har et troverdighetsproblem her. Han skylder oss en faglig og kildekritisk gjennomgang av det materialet. Den andre siden er like viktig – han må kunne forklare hvor-

dan historiene om gasskamrene skulle ha kommet fram dersom de ikke fantes. Dette har han aldri levert.

– Du kaller ham en av de fremste kildekritikere i forskningen rundt det tredje rike. Hva legger du i det begrepet?

– To ting. For det første hans kildejakt, hans evne til stadig å finne nye kilder. Der tror jeg alle mener at Irving i dag er den fremste. Det andre er hans konsekvent kritiske holdning til de foreliggende kilder. Jeg vil regne forordet han skrev til andre utgave av Hitler-biografien, som en grunnleggende tekst om det tredje rike – i kildekritisk forstand.

– Men det var i den samme utgaven han strøk alle henvisninger til utryddelsesleirene, fordi han ikke lenger trodde at de eksisterte.

– Jeg har hørt si at så skal være, det er mulig det er tilfelle.

– Er Irving, med sine ekstreme meninger, i stand til å analysere det materialet som ligger i Goebbels' dagbøker?

– Ja, jeg synes da det. Hvis han ikke hadde vært i stand til å gjennomføre en skikkelig analyse, hadde jeg ikke kunnet si at han er god kildekritisk.

– I forordet til Leuchter-rapporten, som hevder at jøder aldri ble gasset i Auschwitz, benekter han gasskamrene kategorisk?

For meg tilhører det forordet undersiden av Irvings virksomhet. Det er polemikeren Irving, ikke faghistorikeren som skrev det forordet.

– Har du noen gang selv sitert Irving i dine bøker?

– Aldri. – Finnes det en grunn til det?

– Jeg har brukt ham som bakgrunnsmateriale. Ellers har jeg skrevet mest om media og propaganda i det tredje rike, og det er ikke det feltet Irving har vært sterkest på.

– Hva er etter din mening den viktigste nye innsikten Irving gir om Goebbels?

– Dokumentasjonen av i hvilken grad Goebbels var en pådriver for antisemittisk politikk innad i maktstrukturen inneholder mye nytt.

– Er David Irving den best kvalifiserte historikeren til å arbeide med dette stoffet?

– Ikke den beste, men fullt kvalifisert. Når jeg forsvarer utgivelsen av boka om Goebbels,

gjør jeg det ikke ut ifra et teoretisk prinsipp om yttringsfrihet, men ut ifra at jeg mener at boka har positive kvaliteter som forsvarer utgivelse.

Det gjør jeg med risiko for å bli utskjelt, fordi mange lider av den misforståelsen at når man går inn for en utgivelse, må man nødvendigvis dele boka synspunkter.

– Videre i debatten likestillet du Hitlers utryddelse av jødene og Stalins massedrap. Er det ikke likevel en grads- og vesensforskjell mellom disse?

– Hvordan da? Stalin søkte å utrydde både et sosialt stratum, eller klasse, og hele folk. Hitler nøyde seg slik sett med å forsøke å utrydde ett folk. Jeg slutter meg til den forskningstradisjon som sier at det finnes stor likhet, så vel som åpenbare kopier, i styringsformen og atferden til kommunistiske og nazistiske regimer.

– Odd-Bjørn Fure hevder i sin pamflett at du ikke er kvalifisert til å vurdere Irving som kildekritiker, siden du ikke selv kjenner og har arbeidet med originalkildene.

– Ja, han sier det. Jeg har studert nasjonalsosialismen ut fra tyske kilder i 20 år nå, jeg har

skrevet tre, fire bøker om emnet nasjonalsosialisme. Jeg må vel kunne sies å være blant dem i Norden som har arbeidet mest med dette. Men det er klart – man blir jo aldri god nok. Selv er Fure ny på dette området innen historien, og nykommer skal jo ønskes velkommen, selv om jeg må si han åpner veldig sterkt. Klipper man løsevisninger slik Fure har gjort, kan man bevise hva som helst. Leser man Irvings bok som en helhet, mener jeg Irving legger til grunn at ledelsen av det tredje rike hadde et ønske om å utrydde jødene.

– Fure mener å finne en begrunnelse for dine standpunkter i en beskrivelse du har skrevet av det postmoderne?

– Jeg ser det, og stiller meg fullstendig uforstående til hva han mener.

– Regner du deg som postmodernist?

– Overhodet ikke. Og hadde jeg visst hva postmodernisme var, hadde jeg neppe gjort det heller.

– Har du ytterligere kommentar til Fures prosjekt?

– Jeg stiller meg spørrende til hans ideologiske utgangspunkt. Fures tittel, hans bekymring for at vi skal glemme, finner jeg underlig. Det finnes knapt noe fenomen som er mer ontalt enn holocaust, og det er stor in-

teresse for jødene. Skjebe, ne, det går hvite busser med norske skoleelever til Auschwitz. I Dagbladet har man hatt en lang rekke debatter om emnet – historikere har så vidt jeg har kunnet se, vært hjertelig velkomne til å delta. Det virker da sannelig ikke som vi står i fare for å glemme hva som skjedde.

● Se også sidene 3, 4 og 5